

Retningslinjer for skoleskyss ved særlig farlig eller vanskelig skoleveg

For grunnskolene i Melhus

Vedtatt i utvalg for teknikk og miljø 10.6.2020, sak 28/20. Sist oppdatert juni 2020.

Innhold

1.	Formål og virkeområde.....	2
	Økonomisk ansvar.....	2
2.	Lovverk.....	2
	Opplæringsloven.....	2
	Forvaltningsloven.....	3
	Offentlighetsloven	3
3.	Barn i trafikken – ansvar	4
	Adferd	4
	Opplæring og forståelse.....	4
	Infrastruktur og teknologi.....	4
4.	Planlegging av skyss	5
	Skyss fra felles holdeplass/oppsamlingsplass eller fra selve hjemmet.....	5
5.	Når har eleven rett til gratis skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skoleveg?	6
	Strekninger som er ansett som særlig farlig eller vanskelig	6
6.	Forhold som kan utløse skoleskyss	7
7.	Søknadsprosess.....	8
	Vinterskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skoleveg.....	9
8.	Annen informasjon om skoleskyss	9
	Annen skole enn nærskolen.....	9
	Varig eller midlertidig funksjonshemming	9
	Delt bosted	9
9.	Vedlegg	10
10.	Kilder.....	10

1. Formål og virkeområde

Formål med retningslinjene er å gi Melhus kommune rammer for behandling av individuelle søknader om skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skoleveg, som er basert på enkeltsøknader fra foresatte. Kommunens behandling av søknader kan berøre både transport, fysiske tiltak og andre tilretteleggelsestiltak.

Økonomisk ansvar

Når Melhus kommune innvilger skoleskyss med grunnlag i særlig farlig og/eller vanskelig skoleveg, har kommunen det økonomiske ansvaret for merkostnadene. Dersom det fylkeskommunale rutetilbudet kan benyttes, er det kommunens økonomiske ansvar begrenset til gjeldende egenandel for ordinær skoleskyss. I de tilfeller hvor det fylkeskommunale transporttilbudet ikke kan benyttes, må kommunen dekke alle skysskostnadene. Budsjettansvaret ligger hos sektor oppvekst og kultur, Melhus kommune.

2. Lovverk

Opplæringsloven

§ 7 – 1. Skyss og innlosjering i grunnskolen

«Elever i 2.-10. trinn som bor mer enn fire kilometer fra skolen har rett til gratis skyss. For elever i 1. trinn er skyssgrensen to kilometer. Elever som har særlig farlig eller vanskelig skoleveg har rett til gratis skyss uten hensyn til veglengden. Når det er nødvendig, har elever rett til gratis båt transport uten hensyn til reiselengden.

Departementet gir nærmere forskrifter om tryggheten til elevene under skoleskyssen»

§ 7 – 3. Skyss for funksjonshemming og midlertidig skadde eller syke*

«Elever som på grunn av funksjonshemming eller midlertidig skade eller sykdom har behov for skyss, har rett til det uavhengig av avstanden mellom hjem og opplæringssted.

Elever som har plass i skolefritidsordning, jf. opplæringsloven § 13-7, og som på grunn av funksjonshemming eller midlertidig skade eller sykdom har behov for skyss, har rett til skyss til og fra skolefritidsordningen. Retten omfatter ikke skyss i skoleferiene. Retten til skyss gjelder uavhengig av avstanden mellom hjem og skolefritidsordningen»

§ 7 – 4. Reisefølge og tilsyn*

«Elevene har rett til nødvendig reisefølge. Elevene har rett til nødvendig tilsyn når det blir ventetid før undervisningstida tar til og etter at undervisningstida er slutt. Retten til nødvendig reisefølge og til nødvendig tilsyn gjelder også for barn som har rett til skyss til og fra skolefritidsordningen etter § 7-3 andre ledd»

*§§ 7 – 3 og 7 – 4 omhandler ikke skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skoleveg.

§ 13 – 4. Ansvaret for skoleskyss m. m

«Kommunen er ansvarlig for skyss av grunnskoleelever og voksne som har rett til skyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skoleveg. Kommunen er ansvarlig for å oppfylle retten til skyss av

førskolebarn etter § 7-6. Kommunen skal oppfylle retten til reisefølge og tilsyn for førskolebarn, grunnskoleelever og voksne. Ellers er fylkeskommunen ansvarlig for skyss, reisefølge og tilsyn etter reglene i kapittel 7. Kommunene betaler refusjon etter persontakst for grunnskoleelever og voksne som blir skyssset av fylkeskommunen.

Fylkeskommunen skal organisere skoleskyssen i samråd med kommunen. Dersom kommunen og fylkeskommunen ikke blir enig om hvordan skoleskyssen skal organiseres og finansieres, kan departementet gi pålegg.

Departementet kan gi forskrifter om hjemreiser, reisefølge og opphold for de som må innlosjeres for å få hjelp eller opplæring etter denne loven, dessuten forskrifter om skoleskyss, skyssgodtgjørelse og hjemfylket sitt ansvar for å refundere utgifter til skyss i samband med videregående opplæring i et annet fylke»

Forvaltningsloven

Melhus kommune følger forvaltningsloven ved behandling av individuelle søknader. Det henvises fortrinnsvis til [Forvaltningslovens §§ 17 - 29](#)

Klageinstans er Fylkesmannen, men i henhold til delegasjonsreglementet skal alle klager behandles i Utvalg for teknikk og miljø før de går til Fylkesmannen.

Klagegang for enkeltvedtak vedrørende særlig farlig eller vanskelig skoleveg i Melhus kommune er slik:

«Vedtak kan påklages innen 3 uker fra det tidspunkt man mottar brev om vedtak.

Klageinstans er kommunens Utvalg for teknikk og miljø. Eventuell klage sendes til Melhus kommune. Den må være skriftlig, undertegnet og nevne hva som ønskes endret i vedtaket. Klagen må også begrunnes. Veiledning til klage, og skjema for å levere klage på vedtaket finner man [her](https://kommune24-7.no/1653/702514). (<https://kommune24-7.no/1653/702514>)

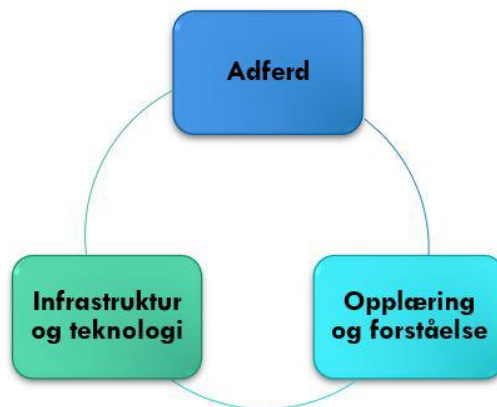
Vi gjør oppmerksom på at sakens parter som hovedregel har rett til å se alle dokumentene i saken, jf. forvaltningsloven § 18 og § 19. Hvis kommunens Utvalg for teknikk og miljø opprettholder vedtaket vil Melhus kommune sende klagen videre til Fylkesmannen som er siste klageinstans. Kopi av brevet sendes foresatte og skole.»

Offentlighetsloven

Melhus kommune følger [Offentlighetsloven § 13](#) - opplysninger underlagt taushetsplikt. Dette gjelder særlig dokumenter som inneholder opplysninger om helse og fullt personalia.

3. Barn i trafikken – ansvar

Barn er impulsive. De har lett for å glemme at de er i ferd med å krysse vegen hvis de oppdager noe spennende. Før 7 – årsalderen er barnas tenking konkret og bundet til det som skjer her og nå. De er opptatt av situasjonen i øyeblikket, og har problemer med å forstille seg en situasjon uten selv å være i den. Derfor har de også liten evne til å forutsi hendelser eller til å overføre erfaringer fra andre situasjoner. Det er da viktig å identifisere de faktorene som sammen utgjør en trafikksikker veg.

Et trafikksikkert vegnett består av tre faktorer: opplæring og forståelse, adferd og infrastruktur og teknologi.

Adferd

Adferd har betydning for trafikksikkerhet, da ethvert valg i trafikken er et bevisst valg. Det er viktig å ta opp og diskutere hvor viktig adferd i trafikken er. Dette gjelder både barn og voksne, fotgjengere, syklistene og bilister.

Opplæring og forståelse

Opplæring og forståelse handler om hvordan alle trafikanter forholder seg til trafikken. Det er da viktig at foresatte og skolen tilrettelegger, lærer og øver med barna på å være en god trafikant. Det er også viktig å huske at barn og voksne ikke tenker på samme måte, og at barn trenger opplæring tilrettelagt for barn. Foreldre har hovedansvar for å gi barna tilstrekkelig kunnskap om hvordan de må oppføre seg i trafikken. Det kan bl.a. innebære at elever må følges til holdeplass/stoppested for den tid som er nødvendig for at de skal mestre skolevegen på egen hånd. Det er også foreldre/foresattes ansvar for at elever lærer bruk og ivaretagelse av sitt personlige reisebevis og bruk av setebelte i bussen. Trygg Trafikk har informasjonsmateriell som kan veilede både foreldre og skolen med trafikkopplæring. Disse kan du finne [her](https://www.tryggtrafikk.no/skole/skoleveien/saerlig-farlig-skolevei/). (<https://www.tryggtrafikk.no/skole/skoleveien/saerlig-farlig-skolevei/>)

Infrastruktur og teknologi

Infrastruktur og teknologi er alt det fysiske ved en vegstrekning. Dette gjelder blant annet bredde på veg, fartsgrenser, belysning, brøyting, strøing, mengde trafikk og mye annet. Dette er helheten mellom alle fysiske faktorer som utgjør en veg. Når barna kan gå alene til og fra skolen, avhenger både av skolevegen og barnas modenhet. Ved hvilken alder dette kan skje er avhengig av hvor store utfordringer det er på vegen og hvordan barna takler disse.

4. Planlegging av skyss

Skoleskyssen planlegges og organiseres av AtB i samarbeid med Trøndelag fylkeskommune og den enkelte skole. Elevene skal tilbys akseptabel reisetid innenfor rammen av det som er rasjonelt og økonomisk forsvarlig. Av og til endrer trafikkbildet seg, som for eksempel ved anleggsarbeider. Det er viktig at politikere, planleggere og utbyggere også tenker på eventuelle konsekvenser en utbygging kan medføre for elevenes skoleveg. Det må også være fokus på de myke trafikantene i prosjektene. Skolevegen må trygges optimalt og bestrebe et alternativ for at det fortsatt skal gå an å gå til og fra skolen.

Det er derfor viktig at det gis rimelig tid til å planlegge, tilrettelegge og iverksette eventuell skyss. Søkere må akseptere behandlingstid før skysstilbudet blir etablert. En vurdering skal alltid baseres på et enkeltvedtak og er søknadspliktig.

Skyss fra felles holdeplass/opsamlingsplass eller fra selve hjemmet

Eleven har ikke nødvendigvis krav på skyss til og fra selve hjemmet. Skysstilbudet skal dekke størstedelen av totaldistansen, og det vil kunne kreves at eleven går fram til nærmeste holdeplass/opsamlingsplass innenfor en rimelig gangavstand. Den som er ansvarlig for skyss må også vurdere om vegen til oppsamlingsplass er forsvarlig. Dette gjelder også ved avstander der en elev med total skoleveg mellom hjem og skole er på mer enn 2 km for 1.trinn og mer enn 4 km for 2. – 10. trinn. Da skal søknaden sendes Trøndelag fylkeskommune og ikke til Melhus kommune.

Hva som er rimelig gangavstand avgjøres etter en konkret vurdering hvor det bl.a. blir lagt vekt på elevens alder, trafiksikkerhet og fremkommelighet på strekningen. Ved spesielle forhold kan gangavstand vurderes særskilt, dersom topografiske og klimatiske forhold tilsier dette

- 1 km 1.trinn
- 1,5 km 2. og 3. trinn
- 2 km 4. – 7. trinn
- 3 km 8. – 10. trinn.

For beregning av avstand mellom hjem og skole benyttes Trøndelag fylkeskommunes beregningstabell <https://skoleskyss.trondelagfylke.no/>

5. Når har eleven rett til gratis skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skoleveg?

Barn som oppholder seg i trafikken vil alltid være utsatt for en viss fare, og det kan ofte være vanskelig for barn å forholde seg til trafikk. For å få rett til gratis skoleskyss må det foreligge en «særlig risiko». Dette betyr at trafikutfordringene på vegen er større enn det kan forventes at eleven mestrer.

Ved vurdering av om vegen er «særlig farlig eller vanskelig», må det gjøres en objektiv og en subjektiv vurdering.

Objektiv vurdering:

Kartlegge alle relevante forhold ved vegen og trafikkforholdene og vurdere om dette er «særlig farlig eller vanskelig»

- Hvor ligger den aktuelle vegen?
- Alternativ veg?
- Fartsnivå
- Trafikkmengde (ÅDT)
- Tilrettelegging for fotgjengere
- Vegbredde og vegskulder
- Sikt og sikthindringer
- Vegkryss
- Inn – og utkjøringer
- Kryssing av veg
- Gangfelt
- Vegforhold om vinteren

Subjektiv vurdering:

Vurdere om den enkelte eleven har forutsetninger for å ta seg forsvarlig frem i det aktuelle trafikkbildet

- Alder
- Modenhet

Strekninger som er ansett som særlig farlig eller vanskelig

Melhus kommune og Fylkesmannen har tidligere vurdert søknader om skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skoleveg. Disse strekningene er samlet i vedlegg 1 – Særlig farlig eller vanskelig skoleveg, og gir automatisk rett til skoleskyss etter søknad. Tilbud om skoleskyss ved særlig farlig eller vanskelig skoleveg faller bort ved trafiksikkerhetsutbedringer.

Se [vedlegg 1 – Særlig farlige eller vanskelige skoleveger \(PDF\)](#)

6. Forhold som kan utløse skoleskyss

Rådmannen har fullmakt til å endre /opphøve administrative eller politiske vedtak dersom:

- Vær- og føreforhold tilsier en tidligere start / senere slutt enn vedtaket enn vedtaket tilsier. Endringen gjøres i samarbeid med AtB/Trøndelag fylkeskommune.
- trafikkforholdene endres for eksempel ved bygging av gang- og sykkelsti og lignende.
- det er forandringer i trafikkbildet.
- Fylkesmannen fatter annet vedtak etter klagebehandling.

For å gjøre det lettere å vurdere om eleven bør ha skoleskyss grunnet særlig farlig eller vanskelig skoleveg, kan tabell 1 være veiledende. Tabellen er utformet slik at man finner den aktuelle utfordringen ved skolevegen i kolonnen til venstre. Deretter følger man linja mot høyre til en lander på aktuelt klassetrinn. Man vil nå få en anbefaling, og vegen vurderes etter søknad i forhold til punkter i avsnitt 5; «Når har eleven rett til skoleskyss...». De feltene hvor * forekommer, er grunnlag for å vurdere vinterskyss.

Tabell 1: Skoleveger som kan utløse skoleskyss

Forhold som kan utløse fri skoleskyss	1. trinn		2. – 4. trinn		5. – 7. trinn		8. – 10. trinn
	Helårsskyss	Vinterskyss	Helårsskyss	Vinterskyss	Helårsskyss	Vinterskyss	
1. E6: Fartsgrense 80 – 100 km/t Uten gang-/sykkelveg/ fortau	Ja		Ja		Ja		Ja
2. E6: Fartsgrense 60 – 70 km/t Uten gang-/sykkelveg/ fortau	Ja		Ja		Nei	*	Nei
3. E6: Fartsgrense 40 – 50 km/t Uten gang-/sykkelveg/ fortau	Ja		Ja		Nei		Nei
4. E6: Fartsgrense 40 – 100 km/t Med gang-/sykkelveg/ fortau	Nei		Nei		Nei		Nei
5. Krysse E6: Fartsgrense 80 – 100 km/t Uten regulert gangfelt eller lyskryss	Ja		Ja		Ja		Ja
6. Krysse E6: Fartsgrense 60 – 70 km/t Uten opphevet eller ordinær fotgjengerovergang	Ja		Ja		Nei	*	Nei
7. Krysse E6: Fartsgrense 40 – 50 km/t Uten opphevet eller ordinær fotgjengerovergang	Ja		Nei	*	Nei		Nei
8. Krysse E6: Fartsgrense 40 – 100 km/t Med opphevet eller ordinær fotgjengerovergang, bruovergang eller undergang	Nei		Nei		Nei		Nei
9. Fylkes – og kommunal veg: Fartsgrense 80 – 100 km/t Uten gang-/sykkelveg/fortau	Ja		Ja		Nei	*	Nei
10. Fylkes – og kommunal veg: Fartsgrense 60 – 70 km/t Uten gang-/sykkelveg/fortau	Ja		Nei	*	Nei	*	Nei
11. Fylkes – og kommunal veg: Fartsgrense 40 – 50 km/t Uten gang-/sykkelveg/fortau	Nei	*	Nei		Nei		Nei
12. Fylkes – og kommunal veg: Fartsgrense 30 – sone Uten gang-/sykkelveg/fortau	Nei		Nei		Nei		Nei

13. Fylkes – og kommunal veg: Fartsgrense 40 – 100 km/t Med gang -/sykkelveg/fortau	Nei	Nei	Nei	Nei
14. Krysse fylkes – og kommunal veg: Fartsgrense 80 – 100 km/t Uten regulert gangfelt eller lyskryss	Ja	Ja	Nei	Nei
15. Krysse fylkes – og kommunal veg: Fartsgrense 60 – 70 km/t Uten opphevet eller ordinær fotgjengerovergang	Ja	Nei	Nei	Nei
16. Krysse fylkes – og kommunal veg: Fartsgrense 40 – 50 km/t Uten opphevet eller ordinær fotgjengerovergang	Nei	*	Nei	Nei
17. Krysse fylkes – og kommunal veg: Fartsgrense 40 – 100 km/t Med opphevet eller fotgjengerovergang, bruovergang eller undergang	Nei	Nei	Nei	Nei
18. Krysse fylkes – og kommunal veg: Fartsgrense 30 – sone Uten opphevet eller ordinær fotgjengerovergang	Nei	Nei	Nei	Nei
19. Kryssing av usikret planovergang/lyskryss	Ja	Ja	Nei	Nei
20. Kryssing av sikret planovergang	Nei	Nei	Nei	Nei

7. Søknadsprosess

Søknadsprosess for avstander under 2 km 1.trinn og 4 km for 2.-10.trinn

Melhus kommune ved Teknisk drift – veg og trafikk avgjør om en grunnskoleelev har rett til skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skoleveg når avstand mellom hjem og skole er under 2 km for 1. trinn eller under 4 km for 2. – 10.trinn.

- Søknader skal sendes via den enkelte skole. Her vurderes den i henhold til retningslinjene. Eventuelle opplysninger om eleven som kan ha betydning for saken legges ved søknaden. Faller elevens skoleveg innenfor vegstrekninger som allerede er vurdert som særlig farlig eller vanskelig, fatter skolen et enkeltvedtak som legges i arkivsystemet og meldes i CERT (skoleskyssprogram/AtB)
- Et vedtak skal ikke fattes for mer enn ett skoleår i gangen
- For søknader som omfatter vurdering av andre veger som tidligere ikke er vurdert som særlig farlig eller vanskelig, skal skolen videresende søknaden til Teknisk drift – veg og trafikk for vurdering.

Søknadsskjema finner du på www.melhus.kommune.no, «Skole – søknad om skyss ved særlig farlig eller vanskelig skoleveg».

Søknadsprosess for avstander over 2 km 1.trinn og 4 km for 2.-10.trinn

Trøndelag fylkeskommune avgjør om grunnskoleelev har rett til ordinær skoleskyss når avstand mellom hjem og skole er over 2 km for 1.trinn eller over 4 km for elever på 2. – 10.trinn, også ved spørsmål om vegen er særlig farlig eller vanskelig ved disse avstandene.

- Søknad sendes og behandles av Trøndelag fylkeskommune.

Henvising til søknadsskjema: <https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/samferdsel/Skoleskyss/skoleskyss---grunnskole/>

Vinterskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skoleveg

Melhus kommune har fastsatt en generell tidsbegrensning for vinterskyss. Perioden skal være den samme som Trøndelag fylkeskommune, men Rådmann kan fravike dette ved behov. Perioden er satt fra 1. november til 31. mars, i henhold til Trøndelag fylkeskommunes retningslinjer.

8. Annen informasjon om skoleskyss

Annen skole enn nærskolen

Dersom kommunen innvilger en søknad om å gå på en annen skole enn nærskolen (etter opplæringsloven § 8 – 1) der bytte av skole skal sikre rettigheter etter loven, f.eks. at eleven får oppfylt sin rett til spesialundervisning eller trygt og godt skolemiljø, utløser dette rett til skyss. Det vil være kommunen som er ansvarlig for å organisere skyssen og de ekstrakostnader som følger. Fylkeskommunen er kun ansvarlig for utgiftene de eventuelt ville hatt dersom eleven fikk opplæring på nærskolen.

Utgangspunktet er at kommunen ikke kan stille vilkår om egenbetaling av skyss når de innvilger en søknad om å gå på en annen skole enn nærskolen. Det kan gjøres unntak fra dette dersom skolebyttet ikke har sammenheng med retten til opplæring. Eksempler på at skolebyttet ikke har sammenheng med retten til opplæring er at beliggenheten er praktisk for foreldrene, eller at eleven har gode venner på den andre skolen.

- Søknad sendes og behandles av Melhus kommune ved seksjon oppvekst og kultur ved rådhuset.

Varig eller midlertidig funksjonshemming

Det kan av og til være behov for tilrettelagt skyss for elever med varig eller midlertidig funksjonshemming. Det kreves legeattest.

- Søknad sendes og behandles av Trøndelag fylkeskommune.

Henvising til søknadskjema: <https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/samferdsel/Skoleskyss/skoleskyss---grunnskole/>

Delt bosted

Elever som har delt bosted kan få dekket skoleskyss om avstandskrav innfris.

- Søknad sendes og behandles av Trøndelag fylkeskommune.

Henvising til søknadskjema: <https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/samferdsel/Skoleskyss/skoleskyss---grunnskole/>

9. Vedlegg

1. [Vedlegg 1 – Særlig farlige eller vanskelige skoleveger \(PDF\)](#)
2. [Vedlegg 2 – Søknadskjema \(PDF\)](#)

10. Kilder

Trygg Trafikk:

<https://www.tryggtrafikk.no/skole/skoleveien/saerlig-farlig-skolevei/>

Utdanningsdirektoratet:

https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/skyss/elev-i-grunnskolen/?path=cehlill_og

<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Skoleskyss/udir-2-2019-retten-til-skyss1/>

Trøndelag fylkeskommune:

<https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/samferdsel/Skoleskyss/skoleskyss---grunnskole/>